

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy övre	16 kor. — fill.
Egy övre	5	Fél övre	8
Fél övre	3	Negyed övre	4
Negyed övre	2	Egy napra	1
Egy óra	1		
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Debreczeni népgyűlés.

A hazafiúi nemes lelkesedésnek s a szőnyegen levő katonai osztrák javaslatok elleni elhatározó tiltakozásnak fenséges szép megnyilatkozása volt a tegnap tartott népgyűlés. Nem volt ez egy pártnak avagy egy elizolált érdekcsoportnak a mozgalma, ez egy ünnepélyes egyetemes gyűlése volt Debreczen sz. kir. város közönségének — egy ünnepélyes denuncziálása annak, hogy a magyar nemzet az ellene ármánykodó osztrák gonoszság ellen tiltakozik ma még szóval, holnap tettel. Debreczen város tegnap ünnepélyesen kibontotta a tiltakozás és ellentállás fennszárnyaló tiszta lobogóját, mely alá egy szívvel és egy akarattal gyülekezik a nemes városnak minden jóérzésű és nemesen gondolkozó lakója és polgára. Ha Budapest az ország szíve, akkor Debreczen az ország lelke. Tegnap Debreczen város közönségének ünnepélyes állásfoglalásával az országnak — imádván szeretett magyar hazánknak — a lelkeszólalt meg — tiltakozó hangon a törpe szellemű és vétkeken könnyelmű kormány közveszélyes merénylete ellen, mellyel — a már amúgy is koldusbotra és elkallódásra juttatott — magyar nemzettől újabb vért és pénzt akar kiereszkölni az osztrák zsarnoki önkény ellenünk dolgozó hatalmának növelésére. Van é valami fenségesebb, mint amikor az egybesereglett nép ezrei összedobbanó közös szívérelemmel és egyakarattal ünnepélyesen elmenyörgi helyeslő avagy tiltakozó szöveget! Ennél én fenségesebbet és tiszteletreméltóbbat nem ismerek. Ilyen fenséges jelenség tanúi voltunk tegnap mindannyian. Debreczen város közönségét az együttérzés egy táborba egy ugyanazon küzdelem lobogóialá hozta össze. Nincs földi hatalom, amely az ehhez hasonlóan fenséges népakarat megnyilatkozásnak nagy jelentőségét föl ne ismerné és tiszteletben ne tartaná. Vajjon tiszteletben fogja-e tartani azt szolgalelkű bűnös kormányunk s a bécsi ármánykodók rut érdekcsoportját!

Én hiszem, hogy messze elhangzik a tegnapi népgyűlés tiltakozó szava. Amíg így összehozza és egy zászló alá gyűjti a hazaszeretet a magyar népet, addig nincs oka senkinek kétel-

kedni abban, hogy a „nép szava Isten szava” — s a magyar nemzet akarata szent és tiszteletreméltó.

Jöjjetek honfitársak. Csatlakozzatok minél nagyobb számmal azon városi küldöttséghez, mely Budapestre készül. Vigyük meg a vétkeken könnyelmű kormányunk Debreczen sz. kir. város izenetét.

Dr. Király Péter.

A tegnapi népgyűlésről tudósítónk következőkben számol be:

Már a kora reggeli órákban szokatlan élénkség uralkodott az utcákon, de különösen a főterem, a városháza előtt. A ki csak tehette, igyekezett a népgyűlésre.

Fél tizenegy órára volt jelezve a népgyűlés kezdete, de már 10 órakor nem lehetett bejutni a városháza udvarára.

A nagy, tagas udvar megtelt. Emberember hátán tolongott, az emeleti, földszinti ablakokat hasonlóképp elfoglaltak. Nyolcz ezer ember jelent meg ezen a méltóságteljes népgyűlésen, hogy teleméjje tiltakozó szavát a nemzet újabb megterhelése, a súlyos veradó behozatala ellen.

Gyönyörű látványt nyújtott, mikor a függetlenségi kör, az öreg honvédek, a munkás dalegyet, a főiskolai ifjuság stb. zászlóikat alát bevonultak a városháza udvarára. Képviselet volt a népgyűlésen Debreczen minden választókerületének polgársága, a kereskedő, iparos osztály, gazdaközönség, de ezenkívül a vármegye küldöttei is megjelentek. Eljöttek a h.-sámsoniak, a h.-hadhaziak, nádudvariak.

Kevéssel feltizenegy óra előtt érkezett meg a vezetőség, Márton Imre elnök, Bakonyi Samu városunk II. kerületének szeretett képviselője Sebess Dénes Marosvásárhely képviselőjével.

Már akkor helyet foglaltak az emelvény körül Kovács József polgármester, K. Tóth Kálmán, dr. Gulyás István, Öry Mihály, Kertész Mihály, Haranghy Sándor, B. Nagy János, dr. Bacsó Dezső, dr. Fejér Ferencz, dr. Király Péter, dr. Freund Jenő, Tóth Kálmán az ipartestület elnöke, dr. Burger Péter, dr. Varga Lajos, ifj. Kertész János, Kertész Imre, Kertész István, Pongó Lajos és még számosan.

A népgyűlésen a hatóságot Szentpétery Ferencz rendőrkapitány képviselte, de teendője nem akadt, mert a népgyűlés egész lefolyása nyugodt, méltóságteljes volt.

Ahogy a vezetőség megérkezett, lelkes, hatalmas éljenzés hangzott fel.

Néma csend lett egyszerre. A munkásdalegyet rázendített a magyarok imájára:

„Isten áldd meg a magyart.”

Mindenki kalaplevéve hallgatta a fohászt, majd ezek és ezek ajkáról hangzott:

„Isten áldd meg a magyart.”

Márton Imre az intézőbizottság elnöke lépett az emelvényre és a népgyűlést a kö-

vetkező nagytetszést keltő beszéddel nyitotta meg:

Mélyen t. polgártársaim! Magam előtt látva ezt a díszes tömör zászlós tábort, megindulva kiáltok fel Berzsenyi Daniellel: „Él meg nemzetem Istene, buzgó könnyeimen szent öröm ömledezz!” Igen! szent öröm száll meg engemet, mert tudatában vagyok annak, hogy önök nem az én gyöngye hívó szózatomra gyűltek ide össze, hanem ide vonzotta önöket a józan okosságuk, annak az érzete, annak a belátása, hogy nagy fontosságú, mondhatom életkérdésről van ma szó és ide hozta önöket az a lelkesedés, a mellyel a bajt felismerni és meggyógyítani, a bajon segíteni iparkodnak. Ez a lelkesedés engem teljogosít arra a reményre, hogy ma t. polgártársaim! hasznos, sikeres munkát fogunk végezni. De ugyanez a lelkesedés, mely ma összeforr egy másik lelkesedéssel, mert hiszen, ma a gondolat nyilvánítási szabadságnak 55 éves évfordulóját ünnepeljük, a sikeres munka érdekében kötelességemé teszi, hogy önökhöz egy kérelmet intézzek (Halljuk! Halljuk!)

Tudvalevő, hogy a kitartás a siker titka. És nekünk nem pillanatnyi magasra feltörő lángra, hanem kitartó lelkisédesre van szükségünk. Tekintetbe kell venni azt is, hogy a mit mi kimondunk, ne tulajdonítsák a szilaj indulat kitörésének, hanem a józan megfontoltas eredményének. Ennélfogva — felkerem minden jelenlevő tagját a népgyűlésnek méltóztassanak megajándékozni a tárgyalás egész folyamat azzal az odaadó, szótlan, zavartalan figyelemmel, melyet nagyszabásánál fogva ez az ügy megérdemel és méltóztassanak megőrizni azt a bölcs higgadságot, férfias mérsékletet, mely nagy elhatározásoknál okvetlenül szükséges, és a mely bölcs higgadság oly szépen szokta az én szeretett szülővárosom polgárait mindenkori diszítani.

Midőn önöket t. polgártársaim szívem melegevel üdvözlöm, bátor leszek egyúttal felolvasni az üdvözlő táviratokat (olvassa).

T. polgártársaim, midőn a népgyűlést ezennel megnyitottam jelentem ki, egyúttal engedelmet kérek arra, hogy még egyideig helyemen maradván, Önöket a mai kérdésben némileg tájékoztassam. (Halljuk.)

Arról van szó, hogy Magyarország honvédelmi minisztere (Abczug, Abczug!) bejelentette az országgyűlésen, hogy nem elegendő többé annyi ujonez, amennyi eddig volt, hanem több kell. Hogy mennyi kell, én utánna számítottam és az eredmény körülbelül az, hogy ha eddig 6 embert kértek, ezután kérték 7-et; ha 6000 kellett, ezután kell 7000. Ha pedig forintokban akarom kifejezni a költséget, tekintetbe kell venni, hogy nemcsak ő értők, hanem azokért is, kik már összeroskadtak a teher alatt, reánk szakad a teher, az ő terheiket is magunknak kell viselni, annál fogva azt mondhatom, hogy minden 5 forint adóteher helyett ezután 6 ot kell fizetni. Ehhez járul a sok pótdadó, a mindenféle czafrang, sallang. T. polgártársaim, mi szegények vagyunk,

nagyon szegények, annál fogva fényüzési ezikkre nem szabad költenünk.

Mielőtt tehát azt mondanánk hogy megszavazunk valamit vagy nem, nekünk tisztába kell jönnünk azzal, hogy a hadsereg, ez az elkényeztetett, vásott gyermek megérdemli-e azon áldozatot, a mellyel fen tartjuk?

Én a magam laikus elméjével úgy gondolom hogy a hadsereg köteles oltalmazni vagyonunkat, nemzeti nyelvünket, — mert hiszen magyar nyelv nélkül nincs Magyarország sem — s köteles meg oltalmazni alkotmányunkat szabadságunkat és függetlenségünket. Már most ha azt vizsgáljuk, miként oltalmazza meg a hadsereg vagyonunkat: olyan formát láthatunk, hogy a muszka rendszer uralkodik nálunk is, az a rendszer, a melyet a muszkák alkalmaztak akkor, a mikor Bonaparte Napoleon ellenük vezetett téli hadjáratot. A muszkák t. i. így gondolkodtak: Ha már elkell pusztulni, magunk pusztítsunk el mindent ne a francziák.

Annál fogva felperzseltek minden falut, felgyújtottak mindent a merre a francziák vonultak, úgy hogy a csupasz földnél egyebet nem hagytak hátra. Uraim! Minalunk igaz hogy nem maga a hadsereg harácsol, de részére a szükségletet mindenféle adó alakjában az adóvégrehajtók hajtják be, kik oly sikeresen működnek hogy a hol az ő tatár haduk végig vonul csak a pusztá föld marad. S ime, ez a közös hadsereg mely hivatta volna vagyonunkat megvédeni, e helyett fölemészti mindenünket s nem hagy nekünk egyebet hátra, mint az adóssággal terhelt pusztá földet. Uraim, hogy ez nem nagyítás, hogy nem mondok nagyot, felolvassam a törvény betűit: (Olvassa).

A véderőről szóló 1889. évi VI. t. cz. 3 § a szerint

„A közös hadsereg és hadi tengerészeti hivatása a monarchia mindkét állama területének küllelenségek elleni megvédeése.

A 4. § szerint pedig

„A honvédség háboru idején a közös hadsereg támogatására . . . van hivatva.”

E szerint tehát a hadsereg csak a területet akarja megvédeni mintegy előre jelezve, hogy minden egyebünket fölemészti s csupán a terület szorult védelemre. No hát ez igen radikális módja a védelemnek, de én nem kérnek belőle, mert nem mi vagyunk a hadseregért, hanem a hadsereg mi értünk. Sőt azt hiszem, a hadsereg is megbánna később ezt a fosztogatást. Mert ki tartja aztán a katonát, ha a polgár elpusztul?

A második dolog, a mely részére az én laikus eszem megköveteli a hadseregtől a védelmet: a nemzeti nyelv. Tudjuk, hogy kénytelenségből tűri a közös hadsereg a magyar nyelvet. Meg van engedve a katonának, hogy alason kérjen egy pár bakancs talpat magyarul; de mikor mint póttartalékos polgári ruhában jelentkezik, akkor már megbüntetik, ha azt meri mondani, hogy itt vagyok. Ha a csehekkel bännak így, azt mondjuk, hogy sajnálatraméltó, mert méltatlan elbánás, de nekik nincsen olyan joguk, mint nekünk; mert ők nem szerződtek Ausztriával. Ellenben mi magyarok Ausztriával a törvény szavai szerint, mint teljesen egyenrangú fél szerződünk. Ha tehát jogosult valaki németül megszólalni a közös hadseregben, éppoly jogosult magyarul megszólalni. Hogy a közös hadsereg e jogunkat lábba tiporja: ez már egyenesen törvénytelen s fölháborító. És szomorúan elmond-

hatjuk, hogy a közös hadsereg nem védelmére, hanem eltiprására van a mi nyelvünknek.

Harmadik, a mit említettem, hogy megkövetelem a hadseregtől a védelmet a mi alkotmányunk, függetlenségünk, szabadságunk részére. E vegett egy kissé vissza kell pillantani a történetbe, mert azt is tudnunk kell: támadja-e valaki és kicsoda támadja meg az alkotmányunkat? Mióta a török hódoltságból vissza került Buda vára, ez előtt 217 esztendővel, azóta soha a magyar nemzetnek más okból, mint tisztán az osztrák miatt nem volt háboruja. Alkotmányunkat mindig csak Ausztria ellen kellett védelmeznünk. Sőt egy ízben 1780-tól 10 esztendőig olyan nralkodója volt Magyarországnak, aki zsenialis, nagy eszű ember volt ugyan, de elég önfejtő s a ki elhatározta, hogy magát meg nem koronáztatja, a koronázási hitlevelt alá nem írja és az esküt alkotmányunkra le nem teszi. Cselekedte ezt azért, hogy abszolút módon uralkodhasson.

Föl is függesztette alkotmányunkat, megkezdte hazánk beolvasztását az egységes birodalomba s hivatalos nyelvként iskolába, közigazgatásba és igazságszolgáltatásba a német nyelvet hozta be.

Azért említettem beszédem elején T. P. hogy nekünk kitartó lelkesedésre van szükségünk, mert őseink akkor is kivívták szilárd, szivos ellentállásukkal, hogy a tizedik esztendőben az uralkodó belatta tévedéseit és visszavonta törvény ellenes intézkedéseit.

Ezek szerint kitévésünk van, hogy alkotmányunkat jövőre is csak Ausztria ellen kell védelmeznünk. E védelmet azonban közös hadseregtől nem várhatjuk, mert hivatása csak a terület védelmére s csak kül ellenséggel (nem pedig a monarchiának másik államával) szemben terjed ki. Sőt nem várhatunk védelmet a honvédségtől sem, mert csak a közös hadsereget támogatja.

Ily körülmények közt alkotmányunkat egyedül a „legelső magyar ember” esküje oltalmazza s míg ő ül a trónon, nincs okunk szabadságunkat félténünk. Ha azonban valamikor ő vagy behunyja a szemét vagy másnak engedi át a trónt, s utódja netalán II. József példáját találna követni, akkor alkotmányunk védtelenül áll, mert az a másfél milliónyi haderő épen ellenünk, alkotmányunk ellen fogna mozgósíttatni.

T. Polgártársaim! hát megszavazhatnák-e önök az ujonezjutalékok, vagy plane többet, annak a hadseregnek a mely nem hogy megvédelmezné vagyonunkat, nyelvünket, alkotmányunkat, de egyenesen veszélyeztetni? (Éljenk ellentmondások.)

Ilyen körülmények közt olyan megoldást kell keresnünk, mely egyaránt biztosítsa vagyonunkat, nyelvünket, alkotmányunkat s a trónt. Én azt hiszem megnyugtató megoldást találtam új hármas szövetség fölfedezésében.

Tudjuk, hogy a mai hármas szövetség a végre alakult, hogy megvédelmezzon bennünket esetleg az orosz ellen. Igen de azóta Oroszország szintén erősödött, mert szövetséget kötött Francia országgal, s így korábbi hármas szövetségünk nem elegendő. Én bátor vagyok egy másik hármas szövetséget javasolni a következő nagyhatalmakkal: az egyik nagy hatalom a magyar nyelvnek és a magyar jelvényeknek teljes érvényesítése a hadseregben; a másik nagy hatalom a haza szeretet, de nem a közös hazáé, hanem magyar hazánké. A harma-

dik nagy hatalmasság melylyei szövetséget kell kötünk: a lelkesedés, a mely a magyar nyelvet, a magyar haza szeretetét és a magyar jelvényeket mindenütt nyomon kíséri és ezt a három nagy hatalmat nekünk egyesíteni kell a magyar hadseregben. (szünni nem akaró éljenzés és taps) Ez a szó „magyar nemzeti hadsereg” nem új jelszó többé, benne van a törvényben is, az 1867-ik évi 12. tezikben. És ki kell mondanom, hogy elfogattságnál egyéb nem kormányozza azokat, akik azt híresztelik, hogy a czérszerűség kívánja a német nyelvűséget.

Ott van a honvédségről szóló 1890-ik évi V. tezik, amely a 23-ik §-ban egyebek közt így rendelkezik: „Háboruban az összes honvédség katonái tekintetben az ő felsége által kinevezett hadvezérnek van alá rendelve, aki azt magasabb rendű csapattestekben és pedig vagy külön, vagy a közös hadsereg csapataival alkalmazza.” Ime tehát itt már ki van mondva, hogy a mai magyar hadsereg, a magyar királyi honvédség igenis alkalmazható egyesítve csapattestekben a közös hadsereggel. És a katonai gyakorlatok bizonyosságot tettek róla, hogy ez minden nehézség nélkül megtörténhetik. Mesé beszéd tehát, mintha valami zavar állana abból elő, ha fiaink önálló magyar hadseregeként fognak egy célra működni az osztrákkal. A lehetőség tehát megvan, haszna pedig óriási lenne. Először is anyanyelven könnyebben kiképezhető a katona, annál fogva a három évi szolgálatot meglehet rövidíteni. Ezzel együtt jár, hogy a költség kevesbedik. Három esztendő alatt háromszor annyi ember gyűl össze, mint egy esztendő alatt, tehát ha a harmadik esztendőbelieket elbocsátottuk, az összes költségeknek 33% a, vagyis egyharmada megvan takarítva. Ugyanennyivel több pénzt hagynak a polgárok zsebében és ugyan ennyi munkással több fog dolgozni a haza javára és a saját megélhetésére. Ez azt hiszem egyszerre két tényező a hazának, a nemzet fiainak felvirágoztatására. Fokozódik a jólét, erő, bátorság, lelkesedés költözik a hadseregbe, sokszorosán hatványozva ennek ellenálló képességét, megszilárdul az alkotmányos szabadságunk s a boldog nép szeretetére épített trón minden vihart kiáll.

Mind Ezekért az általam jelölt hármas szövetséget a T. P. becses figyelmébe ajánlom. Ezek előre bocsátása után átadom a szót nálam hivatottabb szónoknak.

(Zajos éljenzés.)

Bakonyi Samu városunk szeretett követe volt a második szónok. Mikor az emelvényen megjelent, percenkig tartott az éljen, melynek lecsillapultával Bakonyi magvas, nagyanyu beszédében ösmertette miféle újabb merényletet akarnak a katonai javaslatokkal a nemzet ellen elkövetni. A gyönyörű beszéd egész terjedelmében következő:

T. polgártársaim! Ezen a napon máskor csak a kegyelet érzése, az ünnepi ábitat gyűjt össze bennünket. Ma szeretett polgártársaim más érzelmek is hoztak bennünket össze ide ezen falak közé, a mely falak között Debreczen város népének választottai a törvényhatóság már kifejezést adott a tiltakozás ama hangjainak, amelyek mindnyájunk lelkében visszhangzottak. Debreczen város törvényhatósága már felemelte illetékes szavát azok ellen a javaslatok ellen, a melyek irányában ma maga a választó nép, Debreczen város nagy közönsége párt és osztály különbség nélkül akar álláspontjának közvetlenül is kifejezést adni. (Éljenzés. Ugyan) Országszerte felhangzik most is mindenütt

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja „HARMAT CRÉME” arcszépítő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeseget, finomságot s hámvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szepő s egyéb bőrtisztítálatanságnál, valamint napégette és szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely Harmat arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rongja az arcbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vete-powder ára 50 fl. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

a hála és kegyelet zsolozsmája abban a himnusz énekben, amelybe azonban ma bércen és völgyön egyaránt belevegyül a nép jajkiáltása, mert ki tagadhatná t. polgártársaim, hogy zavartalan igaz áhitattal a magyar márc. 15 én ma nem ünnepelhet. Nem ünnepelhet pedig azért, polgártársaim, mert ünnepi érzelmeibe belevegyül a keserűség érzése, annak a keserűségnek érzete, mely igenis ma 55 évvel ezelőtt eltöltötte a lelkeket, eltöltötte úgy, hogy nem maradt néma érzésnek, hanem a nép millióinak követelése gyanánthangzott a hatalom felé, melyel szemben a cselekvő nép a maga akaratának 55 évvel ezelőtt érvényt is tudott szerezni. Nem vétünk mi sem, nem akarunk szentségtörést elkövetni amaz érzelmek ellen, amelyek ma épügy, mint 55 évvel ezelőtt mióta a nemzet újra ébredt az elnyomatásból, eltöltötték a nemzet minden fiát.

Erős meggyőződésem, hogy a tiltakozás hangjával, mely felhangzik ajkainkról, ezt a kegyeletet mi nem sértjük, az ellen nem vétünk. (Ugy van, Ugy van.) Miért? t. polgártársaim! Azért mert a ki elfogulatlan szemmel akarja vizsgálni az 55 évvel ezelőtt létező állapotokat és összehasonlítja azokat a mostani viszonyokkal, szomorú igazsággal kell bevallania azt, hogy a hasonlatosság amaz események és a bennünket ma fenyegető veszedelmek között csakugyan megvan, elvitatni azt nem lehet, habár más formák között, habár kisebb bátorsággal, mert a tapasztalt ellenállásnak félelmével eltelve, de mégis ugyanaz a hatalom támadja meg a magyar nemzetnek lét alapját — nyíltan kimondom jövődjét, amely hatalom ellen ma 55 évvel ezelőtt tudott érvényt szerezni a magyar nemzet a maga akaratának (Ugy van, Ugy van.) És ha t. polgártársaim a támadás a nemzet jogai ellen ugyanonnan jó ma, a honnan jött — 55 évvel ezelőtt, — kell hogy a védelemnek ugyanaz magasztos elhatározása, elszántsága, ugyanaz az ereje lelkesítse szívünket, ha kell acélozza karunkat, a mely 55 évvel ezelőtt a nemzet akaratának ellenállhatatlan hatalmat adott, (Ugy van, Ugy van. Hosszantartó zajos éljenzés).

Ki tagadhatná azt t. polgártársaima hogy történelmi jelentőségű idöket élünk ma is, ki tagadhatná, hogy bar az óta, mióta a nemzet, habár csak csonkán vissza nyerte a maga alkotmányát, 1867 óta voltak olyan, az egész nemzetet átható mozgalmak ennek az országnak, melyek a nemzetet párt és osztálykülönbség nélkül szintén képesek voltak egyesíteni, de azért ezen 35 esztendő alatt egyetlen egyszer sem nyílt még olyan alkalom a nemzet előtt, — a mikor a mostanihoz hasonló erővel lett volna köteles megmutatni azt, hogy ennek a 35 esztendőnek nem volt olyan áttató ereje, hogy képes legyen a nemzet követelő szavát elnémitani akkor, a mikor egy konok, egy eltökélt ellenállást lát maga előtt, — a mely utjában állt akarata érvényesülésének. (Éljenzés.) És ha ezt belátják Önök t. polgártársaim, akkor viszont mindenki igazat fog nekem adni Önök között, hogy ma többet kell tenni, mint pusztán a kegyelet-adóját kell lenni az 55 évvel ezelőtt megnyílt tavaz hósei iránt, ma igenis egy nagy, — egy közös, ellenállhatatlan elhatározásba kell lelkeinknek ismét összeforogni, — mint volt az 1848 márczius 15-iken. Azonban lehetnek Önök között olyanok, a kik ezen kijelentésem után teljes joggal fogják tőlem követelni, hogy állításomat bizonyítsam is. (Halljuk, Halljuk, Halljuk! (Éljenzés.)

Megkísértem t. polgártársaim, mert hiszen kötelességemnek tartom azt, hogy a mai súlyos helyzetben röviden, amennyire a mai népgyűlés keretében az lehetséges, szá-

mot adjak arról Önöknek, miképen teljesítem én az önök egy részének szives bizalmából, — mert hiszen ma mind a három választó kerületet van szerencsém üdvözölni — a belém helyezett bizalomnak miképen felelek meg a szönyegen forgó kérdésben odafont az ország tanácsában.

Ebből a célból, egész röviden reá akarok mutatni azon katonai javaslatok lényegére és eddigi történetére, a melyek ellen ezen diszes gyűlésben önök állást akarnak foglalni. Méltóztatnak arra visszaemlékezni t. polgártársaim! hogy 1867-ben, mikor a kiegyezési tárgyalások megindultak volt, természetesen szóva kellett tenni a nemzetnek a hadsereg kérdéséről is. Akkor ezt a nehéz bonyodalmas kérdést megoldásra juttatni nem lehetett; akkor a nemzet többségének az akaratát elsősorban arra irányult, hogy a maga sorsa felett való rendelkezés lehetőségét vissza nyerve.

De azért a törvényhozás megalkuvó többsége és élén Deák Ferenc nem feledkezett meg a hadsereg kérdéséről, mert nagyon jól tudta, hogy alkothat a nemzet magának törvényeket a kirallyal a mint alkotott 350 esztendőn keresztül igen sok üdvös törvényt, de annak a tényleges biztosítéka egyébb nem lehet, mint egy erős magyar hadsereg. Épen azért még abban az 1867-ik évi tez.-ben is, a mely csonkán adhatta vissza azon viszonyok között a nemzetnek önrendelkezési jogát még abba a törvény cikkbe is beigtatták a magyar hadsereg intézményét. Igaz, hogy 1868-ban a hadsereg kérdéséről a törvényt megalkotta az országgyűlés, és később 1872-ben majd 1889-ben a magyar hadsereg kifejezés, — ahogy az ezen szavakkal a 1867-iki törvényben megjelöltetett — kihagyatott, azonban akik ebből a körülményből a mi igazaink ellen érvet akarnak kovácsolni, azok a törvényt meggyőződésem szerint helytelenül értelmezik, mert még ezek a törvények is, a melyekben a magyar hadsereg intézménye nincs benne kifejezetten, hivatkozás és fentartás alakjában magokban foglalják az 1867. évi törvénynek ama szakaszát, mely a magyar hadseregről beszél.

1889-ben emlékeznek Önök micsoda harc folyt a véderő javaslatoknak akkori tárgyalása alkalmával. Két merényletet kísérelt meg a hatalom a nemzet jogai ellen. Az egyik volt az a bizonyos 14-ik §, a melyben az evenkenti ujjoncz létszám megállapítása ellen akartak a hatalom közegei olyan fegyvert szezezni magoknak, mellyel a nemzet rminens jogát ellensúlyozni képesek legyenek, hogy az ujjonczlétszám ne 10 evenként, hanem egyszersmindenkorra legyen megállapítva, mindaddig, míg a törvényhozas tenyezői újabb kezdeményezést nem tesznek. — A nemzet ennek a törekvésnek utjába állott, és a miről azt hitték hogy sikerülni fog, az a 14 § az országgyűlésen véglegesen megbukott.

A másik merénylet a magyar nyelv ellen irányult. Nevezetesen a másik hirhedt §-ban a 25 szakaszban azt akarták ki vinni, hogy a német nyelv magába a törvénybe bejusson.

Ez ellen azonban a nemzet szintén felzudult és az önkéntesekre vonatkozó intézményt sikerült azzal enyhíteni, hogy egy határozati javaslatot fogadott el az országgyűlés, amelynek következtében a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó kormányrendeletekben gondoskodás történt arról, hogy a tisztvi vizsgák a magyar önkéntesek magyar nyelven is letelhessék. Tudjuk azonban, hogy ennek a rendeletnek ez az intézkedése csak írott malaszt maradt, mert mindenütt megkövetelik azt ma is, hogy az egyévi önkéntesek a német nyelvet sokkal jobban bírják, mint azzal a hadsereg vezető

köreinek megelégedni kötelességök lenne. 1889. óta azután a hadügyi kormányzat egy kísérletet ismételt arra nézve, hogy a maga erejét, az alkotmányos ellenőrzés alatt tulajdonképen nem álló katonai erőt gyarapítsa. Így bár az 1889. véderőtörvényben is tetemesen felemeltetett az ujjonczlétszám: ezel nemelégedett meg a hadügykormányzat, hanem a mint azt pártunk, a függetlenségi és 48-as párt az országgyűlésen szakszerűen kimutatta, évről-évre több ujjonczot sorozott, mint a mennyi a törvény által neki megengedve volt. Ennek daczára, hogy az ujjonczosnál magánál a törvényes határokat a hadügyi kormányzat áthágta, lassan-lassan megkísérelt a delegációba abban az irányban hangulatot csinálni, hogy a mostani bekelezés szám nem elegendő a hadsereg céljának hatályos kifejtésére. Ezen követeléssel nyíltan nem mertek sokáig előállni, hanem megtörtént az, hogy a mult évi delegációk alkalmával, amikor az ágyu rendszer atalakítására irányuló javaslatok felett tárgyalt a kiküldött országos bizottság, azt mondták, hogy mivel új hegyi ütegeket, tarackokat kell szervezni, erre a mostani legénység nem elegendő, ebből a célból 6000 egynéhány száz fővel kell emelni a hadsereg bekelezését illetőleg az ujjonczjutalékot. A delegatio meggyőződésem szerint helytelenül átlépve a maga jogkörét: meg is állapította az arra kívánt költségeket.

Az országgyűlésen az ellenzéknek, tulajdonképen a mi pártunknak alkalmat nyílt nemsokára ezen delegationalis határozat meghozatala után est a kérdést megvilágítani és a nemzetnek a figyelmét a tervezett jogtalanságra felhívni; nevezetesen a népfelkelés fölfegyverzésére irányuló javaslat tárgyalása alkalmával, amikor az önök egyik előttük álló igénytelen képviselője (éljenzés) már ez alkalommal kijelentette a kormányval szemben, hogy a függetl. és 48-as párt a tervezett létszám szaporitást egész erejéből ellenezni fogja és mindent elfog követni, hogy az létre ne jöhessen.

Pártom ezt a kijelentést magáévátette és ezt, amennyiben erejétől telt, eddig be is váltotta. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Be kellett váltani annál inkább, mert a hadügyi kormányzat, úgy látszik, csak a nemzet hangulatának kikémlésére terjesztette elő ilyen szerény mértékben a maga kívánalmait; mert a mint a delegatio megállapította az ezen létszám emelésére szükséges költséget, csakhamar az országgyűlés nyári szünetének befejezése után előterjesztette azon javaslatokat, amelyek szerint már nem 6 ezer főnyi emelést kíván, hanem kívánta azt, hogy 20 ezer póttartalékost tarttasson vissza egy, esetleg három esztendőre. A nemzet erre elképedt, alig-alig tudott bámulatából felocsudni, a mely elfogta őt annak a láttára, hogy immár tehát a hadügyi kormányzat semmiképen sem vet szembe a nemzet nyomoruságos helyzetével. És ez a fordulat igazolja a képviselőház mostani elnökének gr. Apponyi Albertnek 1889-ben a véderővita alkalmával tett ama kijelentését, hogy a hadseregnek az igényei, a vágyai határtalanok, nem lehet annak az étvágyát kielégíteni; mert alig hogy a delegációtól kapott 6 ezer főnyi emelésre szükséges költséget, immár 20 ezer főnyi létszám emelését merete kérni.

A véderő bizottságnak ellenzéki tagjai gondoskodtak arról, hogy a nemzet szeme felnyíljon, hogy ámulatából felocsudják és a leghevesebb ellenállással, a mihez hozzá hozzá szegődött a főváros közönsége és az ifjuság, képes volt azt az eredményt elérni, hogy talán a második vagy harmadik ülése után a véderőbizottságnak, a hovádelmi miniszter Bécsbe ment és onnan azzal jött

Kossuth Lajos remek kiviteli, nagyalku színnyomatu képe diszes arany keretben **44 korona**. Megrendelhető havi **2 korona**s részletfizetésre

„Kazinczy“ könyvkereskedő részv.-társaságnál
Megtéríthető **László Albert és Társa** könyvkereskedésében.

aza, hogy ezek a javaslatok elfogadhatatlanok lévén: azokat a kormány a napi rendről levette.

Méltóztatnak emlékezni arra az örömről a mely ennek a hírére az egész országot elfogta, mert megkellett arról győződni a nemzetnek, hogy ha képviselői érelyes ellenállást akarnak és tudnak kifejtteni, akkor ennek a nemzetnek jogait meg is tudják oltalmazni a vér és pénzadóemelést és a tüiterhelést megtudják akadályozni.

Sajnos azonban ez az öröm korai volt, mert a visszavont javaslatok helyett a hadügyi kormány újabbakat terjesztett elő, a melyek elfogadását most konokul követeli a nemzet törvényhozásától.

E javaslatban most már nem csak póttartalékosoknak visszatartását és behívását kívánja, hanem egyszerűen a létszám emelését követeli, követel, annak 21 ezer 9 száz fővel való emelését, ami azonban tudjuk nagyon jól nem egy esztendőre szól, hanem három évre. A mely három évet kombinációba véve az derül ki, hogy a hadsereg létszámát 65700 fővel akarja a hadügyi kormányzat emelni.

Ezzel a konoksággal szemben a lelkiismeretes ember természetesen azt a kérdést veti fel, hogy mégis igen erős indokoknak kell közrehatni arra hogy a hadügyi vezetés a nemzet kívánságait nem respektálja, és találkozik is indokkal, a melyekkel támogatják ezen követeléseket. Azt mondják, hogy a trónnak, a nemzetnek a hazának a bizton-sága követeli a véderőnek a fokozását, a nagyhatalmi állás, a szövetségesek példája és a többi.

Ezen egyoldalú katonai szempontokkal szemben azonban ott áll a nép millióinak mindinkább terjedő nyomorúsága, amely nem fegyver után áhítozik, hanem a koldusbotot ragadja meg és vandor tarisznyát akaszt a nyakára, hogy itt hagyja szülőföldjét.

Hiszen a kormány jelentéseiből láttuk, hogy csak a mult esztendőbea csupán uttával 132 ezer magyar hagyta itt hazáját kiteve magát a messze idegen viszontagsainak, mert itt a mindennapi élelmet nem képes megszerezni.

Ezen javaslatoknak pénzügyi és óriási közgazdasági hátrányait nem kell részletesen fejtegetnem, hiszen az én népem művelt újságolvasó közönség, amely bizonyára élénk figyelemmel kíséri a javaslatok tárgyalását, beszédeimben megtalálják önök, annak a bizonyítékait, a mit állítanom kell, hogy a magyar nemzet, a magyar nép nem bírja meg a tőle kívánt újabb terheket.

Még ha azt látjuk, hogy ezen követelményekkel szemben a nemzetnek annyi évtizeden és századon át mellőzött, elkobzott jogait valamennyire visszaakarják adni, még ha azt tapasztaljuk, hogy kimélik és tekintetbe veszik ennek a nemzetnek a jogos érzelmeit, — ha arról győződhetnénk meg, hogy a hadügyi kormányzat körébe is beferkőzik az a belátás, hogy nemcsak az egyoldalú katonai szempont, hanem a nemzeti szempontoknak az érvényesülése is még pedig sokkal nagyobb mértékben képes az ország véderjét, a trón és a haza biztonságát fokozni, még ha azt látjuk, hogy a tőlünk kívánt terhek elviselesére módot akar nyújtani a hatalom és hogy az országnak a gazdasági kizsákmányolásával végre az osztrák felfogás halandó volna felhagyni, akkor talán gondolkozhatnánk affelelt, hogy a most megindított, szívós ellenállást folytassuk, vagy pedig utat nyissunk, hogy ezek a kívánságok teljesülhessenek.

De t. polgártársaimnak még csak komoly jóindulatot sem tapasztalunk ezeknek a jogos várakozásainknak teljesítése iránt. Követelnék tőlünk katonát,

követelik a katonai eltartására szükséges pénzt, azonban semmibe sem veszik azokat a törvényes biztosítékokat, a melyeket az 1867 évi XII. t. cz. 12. szakasza híven követve az előző századok törvényalkotását, ezeket a jogokat biztosítja. Nevezetesebb követeléseinket röviden a következőkben foglalom össze: 1848-ig hiába követelte a nemzet, hogy a hadseregnek a magyar ezredei, azoknak legénysége és tisztikara a magyar alkotmányra tegye az esküt; az 1848-i nagy átalakulások után ennek a követelésnek tovább útját nem állhatták. Itt vannak ama dicső idők harezainak fájdalm immár csekély számú vitézei, ők tanúságot tehetnek szavaim igazságáról, különösen akkor, ha van közöttük olyan, kik 1848-ig a rendes sör hadieszapatoknál szolgáltak. Ők tudhatják, hogy mennyit kellett küzdeni a magyar kormánynak, míg végre a nemzet akaratának a hadsereg tisztjeivel szemben érvényt tudott szerezni. Tudjuk, hogy akadt nem egy főtiszt, ki mintsem hogy a magyar alkotmányra tegye az esküt, inkább ott hagyta a szolgálatot. Tudjuk, hogy volt olyan főtiszt, aki vonakodott Jellasics ellen küzdeni, mert hiszen vele együtt ugyanazonos esküt tette le a legfőbb hadur kezébe.

Az ilyen dilemmának, az ilyen meghasonlás veszedelmének nem teheti ki többé magát a nemzet, ha csak azt nem akarja, hogy alkotmányának megvédésére hivatott hadserege legyen éppen alkotmányának legnagyobb veszedelme.

Azért a függetl. és 48-as párt követeli a hadügyi kormánytól legelső sorban azt, hogy a magyar ezredek legénysége és tisztikara tegye le a magyar alkotmányra az esküt. (Éljenzés) Hát van-e nemzet e széles világon, melynek ezen követeléssel szemben, annak kormánya kitarotán állást foglaltatna? Nem elseperné-e a nemzet felzuduló haragja az ilyen kormányt, mely ennek a követelésnek megvalósulását akadályozná?

Követeljük azt az ősi, velünk született jogot, hogy a magyar ember ne legyen kénytelen édes anyanyelvét megtagadni a mikor hazájának tesz szolgálatot fegyveresen, mikor ott hagyja munkáját, feladja ifjúságának legtermékenyebb erejét arra a célra, hogy ha kell — hazáját karddal védelmezze meg!

Követeljük t. polgártársaim a magyar vezényszót a magyar ezredekben. (Éljenzés.) Kérdem ismét van-e a világon nemzet a mely eltérje azt, hogy ezen legtermészetesebb jogainak megvalósítása elé a legálthatosabb szívóssággal gördítsen akadályt a kormány?

Követeljük t. polgártársain a mi dicső zászlónk színeinek érvényesülését, a magyar zászló tiszteletét, a magyar haderő élén. (Éljenzés.)

Követeljük azt, hogy tisztjeink a magyar tisztek neszolgáljanak tovább osztrák hadesapatoknál, hanem helyezék őket vissza a mi fiaink élére; (Éljenzés.) Követeljük azt, hogy azon terhekkel szemben, a melyek alatt már már összeroskad a nemzet, legalább munkaerejének egy részét kimélik meg az által hogy a szolgálati időt leszállítsák. (Éljenzés.)

Ezekkel és még más ezekkel egyenértékű követelésekkel szemben azonban többé kevésbé merev ellenállást tapasztalunk, amennyiben csak nyoma látszik annak, hogy mégis nem dughatják be a fulunket teljesen ezen kívánságok előtt, mert meg az ezt mutató kormánynyilatkozatokból is azt kell tapasztalunk, hogy az ellenállás olyan ezen követelésekkel szemben, a mely mellett nem remélhetjük azt hogy azok megvalósulhatnak,

Nevezetesen ami a tisztek áthelyezését illeti, tudjuk hogy 1868-han a király

hadparancsot adott ki a magyar tiszteknek a magyar ezredekbe való visszahelyezése iránt. 35 esztendő óta ezen a téren egyetlenegy lépés sem történt. Ugy hogy most midőn a hadügyi kormány látja, hogy a nemzet a kijátszásnak tudatára ébred, akkor állanak elő, hogy megkezdjék ennek a királyi parancsuk teljesítését. Mondják, hogy csakugyan igaz, hogy a hadsereg mai czimere és zászlója nem felel meg az ugynevezett dualizmus követelményeinek, és mikor ezt elismerik, ígérnek, hogy a hadseregnek újabb zászlót fognak adni, amely új zászlón azonban nem szabad semmi olyannak lenni, ami a hadsereg egységének a mindenekfelett álló elvét megbolygatná.

Tehát ez az új zászló nem lenne egyéb, mint az ezer esztendő magyar állam öncélú létezésének háttérbe szorítása; mert nem lenne egyéb, mint egy másik állam czimerevel, zászlajával való összevegyítése, amely képtelen tervnek állhatatosan útját állni nekünk feltétlen köteletségünk.

Mert a mi meggyőződésünk T. polgártársaim! az, hogy az a nemzeti zászló, mely alatt a magyar nemzet erejét a Habsburg trónnak védelmére egész Európával szemben kitudta fejteni, akkor a mikor azt minden oldalról megtámadták, ezentul is elég lelkesedést fog önteni a magyar ifjaknak a szívébe, hogy a trón iránti kötelességet ezután is úgy teljesítsék, mint teljesítették amaz időben, a mikor nem gördítettek aonak az útjába akadályt, hogy a magyar nemzet zászlója érvényesüljön a magyar hadi csapatok élén. Tudjuk jól, hogy Mária Terézia alatt, amikor szorongatva volt a dinasztia, nem nézett senki se görbe szemmel a magyar zászlóra, nem volt kifogás a magyar vezényszó ellen, de a mikor a veszedelmek elvonultak, eltűntek a nemzeti zászlóink, és annak helyébe lépett a feketesárga zászló, a német kommandó.

Azt mondják a hatalom képviselői, hogy Ő felségének tartotta fenn a hadsereg vezényszót tartozó jogokat a törvényhozás. Igen az 1867. XII. t. cz. a magyar királyra ruházta át a magyar hadsereg vezényszót és belső szervezeteire vonatkozó alkotmányos jogoknak a gyakorlatát. Azt kérdem én, hogy amikor a magyar nemzet törvényt alkotott a magyar királlyal egyetértésben — mert törvényt másképp alkotni nem lehet — hogy akkor maga felett vajon idegen fejedelmeknek adott e jogokat arra, hogy legszentebb, legdrágább kincseit tőle elkobozzák. Nem, erre a magyar nemzet nem gondolhatott sohase. Én megvagyok arról győződve, hogy csak egy szolga lelkű nemzet képes arra, hogy a törvényt így félre magyarázza, hogy azt a maga eredeti értelméből kiforgathassa. Hiszen ha semmi egyéb nem bizonyítaná ami igazságunkat az 1867. évi törvénynek ez értelmezésében annak ez az egyszava, hogy „alkotmányos”, minden világosan látó elméjét meg kell, hogy győzzön arról, hogy a magyar nemzet a maga ősi ellenőrzés jogáról ezen királyi hatalom gyakorlatára vonatkozólag is soha le nem mondott.

És ime mi az ellenőrznek ezt a törvényes jogát gyakoroljuk ez uttal. Mi véget akarunk vetni ama visszaélésnek, mely egyedül teszi azt lehetővé, hogy a magyar királyra ruházott ezen alkotmányos felségjogot akkép magyarázassák miként most is teszik, hogy ellehessen kobozni a magyar hadseregben a magyar nyelvet, a magyar czimert és a magyar zászlót.

Ime t. Polgártársak a javaslat támogatására felhozott indokkal szemben állanak ezek a mi igazságaink. Ezen igazságokkal szemben és az azok irányában megígért engedelményekkel szemben is mit tapasztalunk.

Azt hogy odaát Ausztriában nem engedik megbolygatni a hadseregnek a mai szervezetét, mert ez időszertint abban látják ok az egységes állam gondolatának egyedüli megtestesülését.

Van-e tehát olyan magyar ember, a ki ha csak nem rövidlátó s ezekből a kijelentésekből fel ne ismerje, hogy a hadsereg mai szervezete csakugyan egységes abban az értelemben, hogy azzal valamikor ismét visszaállítsák a „Cesamint-Monarchiet“, odabilincseljék hozzá Magyarországot, elsorvasszák és a jövődöbe vetett hitét, reménységét is örökre megfojtsák? Nem t. polgártársaim; ebből a helyzetből fel kell ismerni, hogy a mint 1848-ban azért nem akarták a magyar nemzet évezredes jogainak érvényesülését megengedni, mert az u. n. Monarkia egységét akarták minden nemzeti önállóágunk gondolata ellen megvédeni, úgy ma is a hadsereg szervezetét azért nem akarják bolygatni, mert a míg csak lehet az alkotmányosság látszata alatt is az egységes osztrák államszervezet eszméjét akarják fenntartani. Nekünk t. polgártársaim ha van bennünk politikai becsület, ha van bennünk hűség választóink iránt, nem szabad megengednünk egy pillanatra sem, hogy ez a kiirthatatlan osztrák felfogás diadalmaskodhassék. (Ugy van, úgy van, éljenzés.) Azért t. polgártársaim legyen a mi látásunk valahára tiszta, nyílják meg a mi lelkünk igenis a mai napon a márcziusi eszmék hagyományai vegy szárnyára bennünket, azok ereje és emeljen felereje, a nagy elhatározások történelmi magaslatára.

Igaz, hogy ha mi e magaslatról el fogulatlanul ítélő szemmel látjuk az alattunk és felettünk gomolygó válságokat, be kell ismerni azt is, hogy ezek a válságok manapság sötétebbek, mint valaha voltak. Nem lehet tagadni azt sem, hogy ezen válságok közepette a felelőség ezete sokkal súlyosabban nehezedik a törvényhozó vállára és lelkére mint bármikor valaha, de azt kell kérdenem, hogy kiké hát tulajdonképpen a felelőség? azok-e, kik a nemzet jogait akarják visszaállítani, kik újabb jogfosztást akarnak megakadályozni a kik valahára elérkezettnek látták a leszámolás idejét, vagy pedig azoké, a kik minden komoly ok nélkül idézik fel ezeket a válságokat?

Tudjuk azonban, hogy a felelőség a miénk is és nemcsak a többségé. De mi ezt a felelőséget Isten és a nemzet előtt nyugodtan viselhetjük, mert lelkünk mélyéből meg vagyunk arról győződve, hogy a kötelesség tudásnak magasabb pontjáról meglátjuk nemcsak a fenyegető válságokat, de látjuk a nemzeti jövődönök felénk ragyogó sugarait is. Ezek a sugarak világítják meg a mi utunkat, melyen haladunk egyenesen előre a kitűzött nagy cél felé. Ezen cél felé segít minket a csüggedetlen férfi akarat, a melyet életető erővel táplál az önök bizalma. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Tudjuk azt, hogy ezzel a bizalommal vissza élni nem szabad; tudjuk azt, hogy ha ma meg csalja önöket a nemzet képviselő testületében az a párt, amely a nemzet létét biztosító hitét, a bizalmát, éber tartó aspirációit hordja szívében, akkor bekövetkeznék igenis az a legsúlyosabb válság, amelyből nem volna menekvés, bekövetkeznék az, hogy a nemzet elveszti a maga hitét, bizalmát választottai iránt, akkor tisztelt polgártársak évtizedeknek, évszázadoknak visszaállító munkája se volna talán arra elégséges, hogy újból megteremtse a nemzetet fenntartó hitet bizodalmat, a maga nemzeti jövődöje iránt.

Hiszen tudjuk mi azt, hogy nem csak azért küldtek önök bennünket oda, hogy ott a csendes békességnek rózsás utjain járjunk,

hogy a törvényhozói tiszt méltóságának az örömeit élvezzük, hanem hogy ön megtagadás-sal, teljes elszántsággal álljunk utjába azoknak, a kikkel csendes békességben élni minden esetre kellemesebb, mint a nemzet harcát küzdeni a végsőig menő elhatározással. (Hosszas éljenzés.)

Tudjuk mi azt, hogy mi igen is elbukhatunk, de azt is tudjuk, hogy küzdelmünkkel a nemzet hitét erősítettük, a nemzet reményeinek erejét gyarapítottuk, azokat a megvalósuláshoz, ha csak egy lépéssel is, de mindenesetre közelebb vittük.

Azért én arra kérem önöket polgártársaim, ne csüggedjenek önök sem, bizznak bennünk továbbra is, higgyenek a vegre megmozdult nemzet ellenállásában. Tudom azt, hogy még az én gyenge szavam se lehet a pusztába kiáltó szó ezen falak között, a hol ama dicső időkben a legdicsőbb, Kossuth Lajos szervezte és vezette a nemzeti önvédelmet és ellenállást. Legyen ez az ellenállás most is diadalmas és jöjjön el az új Márczius, amely mint a régi, szakítson a megadással s hozza meg annyiszor elaltudott nemzeti jogainknak igazi tavaszát.

Csak akarnunk kell, akkor ebben a szomorú időben is méltó lesz a mi ünnepünk azokhoz, akik ma 55 éve örök időkre felelő példát nyújtottak arra, hogy a mult igen is kegyeletet, de a jövődö tetteket követel. Ha most elcsüggedünk, méltatlanokká valunk a multra, nem leszünk érdemesek a jövődöre.

Debreczen népe! édes szülővárosom! Emeld fel hát újból tiltakozó szavad, hiszen a te hangod elhangzik messze és ha mindennütt meghallják: tiszta igazságunk diadalmasodik minden veszedelmen! Föl tehát a szívvel! A győzelem Magyarországon csak a magyaroké lehet! (Hosszantartó éljenzés.)

A hatalmas, igazságokat magában foglaló beszéd rendkívüli hatással volt a népgyűlésre. Tapsolták, éljeneztek sokaig a jeles szónokot.

Majd **Gulyás István** dr. jelent meg az emelvényen és a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra:

H a t á r o z a t i j a v a s l a t.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1902 évi november hó 26-án s folytatva tartott közgyűlése egyhangu határozattal, ezen feliratot terjesztette fel:

Mélyen tisztelt képviselőház! A midőn a honvédelmi miniszter ur a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslatot az igen t. képviselőház asztalára letette s annak tárgyalása a bizottságban megkezdett, méltó aggodalom fogta el a hazafiak szívét, hogy hazánk közterheit oly nagy mértékben hordozó nép ezen nemcsak károsnak, de szükségtelenné tartott javaslatnak törvényerőre emelkedése esetén az újabb és felesleges adózat terhét nem fogja elbirhatni, mert számos munkás kéz vonatik el az ipar, kereskedelmi és mezőgazdasági foglalkozástól, számtalan család marad kenyérkereső és gyámoltó nélkül, ezekre menő férfi veszteti állását és vagyonát s a közterhek a nagyobb katonai létszám alatt természetesen emelkedvén, a súlyos adókkal tel terhelte nép az újabb adóterhek viselésében kimerül. — Mikor a székes fővárosból azon hír érkezett, hogy a honvédelmi kormány jelzett javaslatot visszavonja, jöleső öröm fogta el minden honfi szívét, mert azt gondolta mindenki, hogy a kormány számot vetett az ország helyzetével, s az újabb adózat terhétől megakarja kímélni a nemzetet. Ez az öröm azonban nem sokáig

tartott! Mert a képviselőházhoz akkor, a midőn a nagy és művelt nemzeteknél épen a katonai szolgálati idő leszálításának kérdésével foglalkoznak s azt mint például Franciaországban a jövő évben keresztül is viszik és akkor a midőn a m. kir. honvédelmi csapatok több évtizeden át fenyesen beigazolták, hogy rövidebb szolgálati idő alatt is a teljes harcszerű kiképzés keresztül vihető: a kormány a helyett, hogy a nép terheinek könnyítéséül a rövidebb szolgálati időre vonatkozó javaslatot terjesztett volna elő, a visszavont javaslatnál még terheesebb, súlyosabb két javaslatot nyújtott be az ujonczjutalék számának fölemelése iránt.

Mélyen t. képviselőház! Az a nemzet boldog, a melynek van virágzó ipara, kereskedelme és mezőgazdasága. Nálunk — fájdalom — bar a haladás kétségtelen de mind ez ma még pang, csirajában van. Most meg mindezeketől el akarják vonni a munkás kezét s a nagyobb ujoncz létszám eltartására szaporítani az adót, mert a nagyobb létszám eltartása, fölszerelése a közterhek szaporítását természetesen követeli. A magyar nép ha az ország veszélyben volt, az áldozatokban határt nem ismert s megvédte mindenkor a szeretett hazát. Ha külföldi fenyegetné határainkat, a katonai létszám emelése ellen egy hazafi sem tiltakoznék. De ma nem ez az eset s magunk és hazánk megvédésére, sőt arra is, hogy szavunknak mindenütt kellő nyomatékot adjunk, teljesen elegendőnek tartjuk a közös hadsereg s a honvédség tényleges létszámát, mindkettőnek tartalékát és póttartalékát s a már legújabb rendszerű fegyverekkel is felszerelni rendelt népfelkelést.

Ugyanazért aggodalminktól indítatva felkerjük a mélyen t. képviselőházat, hogy tekintetbe véve hazánk társadalmi, anyagi és nemzetgazdasági viszonyait, sem a póttartalékosok behívásáról, sem az ujoncz létszám felemeléséről szóló kormány javaslatokat, melyeket súlyosaknak s mellett a jelen viszonyok között feleslegeseknek tartunk, elfogadni ne méltóztassék.

Mint hogy városunk törvényhatósági bizottságának ezen felirata az országgyűlés képviselőházában az ujonczjutalék számának fölemelése iránt benyújtott törvényjavaslattal együtt tárgyalás alatt van, határozza el népgyűlésünk, hogy

1. Az egyhangu határozattal fölterjesztett feliratért városunk törvényhatósági bizottságának elismerést és köszönetet szavaz.

2. Ezen felirat támogatására, egyszersmind a nemzeti hadsereg szervezéseért a képviselőházhoz újabb feliratot intéz.

3. Feliratunknak Budapestre vitelére népes és tekintélyes küldöttséget alakít és hatalmaz meg. Felhívja és felkéri városunknak mindhárom képviselőjét, hogy dr. Thaly Kálmán elnöke alatt a küldöttséget vezetni s feliratunkat a Ház mélyen t. elnökéhez benyújtani méltóztassanak.

4. Azon orsz. képviselők irányában, kik a tárgyalás alatti törvényjavaslattal szemben oly önfeláldozó s nemes küzdelmet fejtenek ki, legmelegebb háláját kívánja kifejezésre juttatni, kérve egyuttal őket, hogy védelmi harcukat a nemzet javára kitartóan folytassák tovább.

A harározati javaslat felolvasása után ezer és ezer ember kiáltotta lelkesedéssel: — Elfogadjuk! Elfogadjuk!

Ezután **Sebess** Dénes, Marosvásárhely képviselője tartott tüzes beszédet a katonai javaslatok ellen. Beszéde a következő:

T. polgártársaim! Hallották önök a magyar parlament egyik díszének az én kedves barátomnak az önök kitünő követének Dr. Bakonyi Samunak beszédét. Helyesen és joggal mutatott ő rá arra a jelenségre, hogy nem pusztán véletlen dolog az, hogy ma a szabadság ünnepe actualis politikának is adunk kifejezést. Márczius ünnepének a szabadság ünnepének jelentősége nemcsak abban áll, hogy az emberi jogoknak, a gondolatszabadságának biztosítsa helyét, hanem kiváló nagy fontossága abban van, hogy a népfeltség nyilatkozott meg a maga teljességében ezen a napon. T. polgártársaim! 1867-ben a nemzet megalkudott; a nemzet egy része azt hitte, hogy a kiegyezés biztos alap, támasz neki, a melyen a független Magyarország felépíthető lesz. De csalódtunk mindnyájan. Nem alap-építmény volt az, hanem gátja a nemzeti fejlődésnek, annak a tiszta folyamatnak, a meleg az önnálló államiság kifejlődését tüzte ki feladatául.

Ezen gát nyomában mocsár támadt, melynek dögleletes levegőjében elszegényedett tönkre ment az ország, erőtlenné vált a nemzet akarata.

T. polgártársaim! E törvényjavaslatnak kiváló jelentősége és fontossága nemcsak abban áll, hogy anyagi erőnk nagy részétől megfoszt, hanem mérhetetlen fontossága abban rejlik, hogy nekünk idegen, előttünk utált hatalom kört kíván az osztrák hatalom és az összbirodalom érdekében magának megszavaztatni.

T. polgártársaim! Mi magyarok dynasticusok vagyunk, de a legkisebb, amit a dynastiától megkövetelünk az, hogy nemzeti politikát üzzön, mert a nemzet csak úgy lehet dynasticus, ha dynastiája nemzeti.

T. Polgártársaim! Papp Elek képviselőtársam, sajnos, távol van. Tehát bátor leszek én egy perczre átvenni az ő szerepét s egy anekdotát elmondani: Az én bercezes fatorynos hazámban körültra indult a püspök, és a falvakban mindenütt harangzugással fogadták. Egy kis faluban azonban nem esendült fel a harang kongása, megkerdezte tehát a lelkipásztort, hogy van az, hogy őt nem fogadja harangszó. Főtiszteendő Ur! válaszóla a lelkész, ennek száz oka van. Első az, hogy nincs harangunk. Elég fiam, a többire nem vagyok kíváncsi. (Derűtség.)

Hát T. polgártársaim! Mi az oka annak, hogy a magyar, ez a lovagias büszke magyar nép megtagadja az anyagi hozzájárulást, hát én is száz okot hozhatok fel, de csak egyet mondok: a hadsereg nem nemzeti. — A többire ne legyenek kíváncsiak.

T. Polgártársaim! hát nem örületes állapot-e az, hogy a haza fogalma ott szűnik meg, ahol a haza iránti szent kötelességek vannak letéve, a . . . hadseregnél?

Hát nem fejtetőre állított állapot-e az, hogy a mikor a becsületes magyar fiu jelentkezik a katonaságnál, akkor azt mondják neki: „Itt vagy? Takarodj a börtönbe.”

Kedves Polgártársaim! A szeretet, a tisztelet, a hála hozott engem ide Debreczen városába. — A hála, az iránt a nemes város iránt, a mely legelőször értette meg a szélesség segélykérő szavát. A szeretet, a tisztelet e város iránt és ez a nagy fontosági dolog.

T. Polgártársaim! Ez a város egyetlen az országban, ahol nemcsak a politikai képviseletben, hanem a municipális szervezet-

ben is diadalt ült a függetlenség eszméje. E városba én erőt gyűjteni jöttem és nem segítséget hozni, a mint azt az igen tisztelt elnök ur ream vonatkozólag mondotta.

T. Polgártársaim! A régi görögöknél volt egy szép ünnep, midőn az országban minden tűz elaludt, csupán a szent hegyen lobogott a mágja rakás és az adottjelre máglyáról máglyára, faklyáról-faklyára lopódzott a láng és minden tűz meggyuladt. Így látom én a függetlenség szent eszméjének lángját égni és elhoztam én, hogy terjedjen a tűz, hogy terjedjen országszerte mindenfelé a függetlenségnek igaz kultusza, igaz szeretete.

T. Polgártársaim 1849-ben e városban tört össze Szent István koronája. Összeforrasztotta azt újra a nemzetnek a jövőben vetett hite, reménye és szerete. Még most se veszítsük el hitünket, szeretetünket, reményünket. Hiszszük azt, hogy mindnyájunk álma, ideálja, mindnyájunk álmának megvalósulása nincsen messze: a független Magyarország. Adja Isten, hogy reményeink valóra váljanak, hogy a független Magyarország eszméje megvalósuljon, mindnyájunk szent ideálja és akkor ujult fényben fog ragyogni Szent István koronája. Az Isten áldja meg önöket! Az Isten éltesse önöket!

(Hosszan tartó éljenzés.)

Sebess Dénes tetszéssel fogadott beszéde után **Tóth** Kálmán, a debreczeni ipartestület elnöke tartott beszédet a debreczeni iparosok nevében, azoknak megbízásából. Kifejtette, megértette a hallgatóság, milyen veszedelmei rejt magában a beterveztett katonai javaslat az ország gyenge iparára és magára az iparososztályra és az iparosok nevében tiltakozott a katonai javaslatok ellen.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az ifjuság nevében **Görömbey** Péter senior mondott tüzes, gyújtó hatású beszédet a javaslatok ellen.

Végül **Márton** Imre felolvasta azok neveit, kik a képviselőház elnöke elé vezetendő küldöttségben részt vesznek és a négyülést bezárták.

Az ezekre menő közönség a „Szózat” énekelte még el és a legnagyobb, legpéldásabb rendben szétoszlott.

NAPI HIREK.

Márczius 15.

Mint minden évben, ez idén is a főiskola ifjuság ünnepe öltött legnagyobb arányokat. Délután két órakor már nem lehetett helyhez jutni a kollégium tagas udvarán. Az emeletek is zsufolásig megteltek ünneplő közönséggel. Az eleinte borongós ég is mihamar kiderült s a márcziusi nap büszkén szórta a sugarait.

Hagyományos szokás szerint Petőfi szobránál kezdődött az ünnepség. Itt **Milóty** István joghallgató mondott emlékbeszédet, méltót ahhoz, hogy Petőfi előtt hangozzék el. Ezután **Oláh** Béla a Talpra magyart adta elő. — Végül a Petőfi dalkör énekelt.

Fél három órakor az udvaron levő emelvény köré gyülekezett a nép. **Erdei** Károly, a világhírű theológus lendületes, izzó beszéde után **Kolozsváry** Mihály szavalt s a kántus énekelt.

Az ünnepség harmadik része az **Emlékkert** szabadságszobra előtt folyt le. **Hódy** Béla joghallgató szavalt itt nagy hatással, majd a kántus énekelt záróéneket.

Mégy óra volt már, mikor a varosháza

udvarára érkezett az ünneplő közönség. Az igazi ünnep itt folyt le. Óriási megmérhetetlen tömeg hallgatta ajtatos csöndben, a mint Debreczen összes dalárdái rázendítettek a Szózatra.

Azután **Nagy** Sándor joghallgató, a M. I. Ö. T. elnöke mondott hatalmas beszédet. Majd **Varga** Domokos theológus szavalt el a Talpra magyart, végül az összes dalárdák énekeltek a Himnuszt.

A lelkesült tömeg innen valóságos zászlóerdő alatt tüntető körmenetre indult s bejárta a város főbb utcáit. Egyek ilyen feliratu táblákat tartottak magasra:

— Éljen a haza!

— Le az abszolútizmussal!

— Le a katonai javaslatokkal!

Reggel 9 órakor tartotta a főiskola tanári kara kegyeletes emlékünnepélyt az oratoriumban. A közönség mely különösen az ő kollégium ifjuságából került ki zsufolásig megtöltötte az oratoriumot.

Az első padokban ültek az ősz honvédek, szabadságbarczunk élő tanai lobogójuk alatt.

A főiskolai kántus nyitotta meg az ünnepet **Bartay** Nemzeti Imájával, megszokott finomkaggal adva elő a szép műdalt. **Dr. Hendl** Vilmos, a jogakadémia nagytehetségű tanára lépett ezután a szószékre, s nemes gondolatokban gazdag, hazafias emlékbeszédben méltatta a nagy napokat s azoknak évfordulóját. A kántus Himnusza után **Makay** Kálmán I. é. hittanhallgató szavalt el nemes hévvel alkalmi költeményét, végül a Szózatot énekelte az egész közönség emelkedett lélekkel szállva a magyarok istenehez.

A „Petőfi dalkör” dalestélye.

A márczius 15-iki ünnepélyek hatalmas sorát mi sem zárhatta volna hozzájuk illőbben le, mint az a fényes sikerű dalestély, melyet a Petőfi dalkör hagyományaihoz híven rendezett. A Bika hatalmas díszterme rég nem látott oly nagy és oly diszes közönséget, mint a mely benne most hullámozott. A hangverseny 7 óra után vette kezdetét. A Magyarok nyitánya után a dalkör **Huber** Honfidalát adta elő igen szépen. Utána **Komlóssi** Miklós, az amerikaiak hazaszeretete czímen tartalmas, érdekes felolvasást tartott, melyet legközelebb holnap közölni fogunk. — A közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a nagybecsű felolvasást és szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a felolvasót. — Azután a dalkör **Emmerth** Antal debreczeni gongoratanár gyönyörű szerzeményét a „Petőfi jelszavát énekelte nagy tetszés mellett, majd dr. **Varga** Lajos Petőfi: „Zenkei száza és „Halványul a gyáva” ez. költeményeit, végül a dalkör énekelte „Ne sirj ne sirj **Kossuth** Lajos” czép dalát. A hangverseny után társasvacsera volt, melyen **Komlóssi** Arthur, **Szundi** Károly és dr. **Varga** Lajos mondottak pohárköszöntőket, majd megkezdődött a táncz és folyt friss jó keddel hajnalig.

A „Csokonai kör” Rákóczi ünnepe.

A Csokonai-kör szombaton 14-én délután tartotta Rákóczi ünnepét a Bika dísztermében. Az ünnepre feltűnő és szokatlan csekély számmal gyűlt a közönség, úgy hogy

a hatalmas termet félg sem töltötték meg. Általában nem elégitette ki a Csokonai-kör Rákóczy ünnepe a hozzá fűzött várakozásokat, bár az egyes működők határozottan magas színvonalon állottak, mert a dicső kurucz időknek, meg Rákóczinak az emléke és a Csokonai-kör oly két fogalom, melyek összelötetéséből valami nagyobb szabású ünnepre lehet következtetni, olyanra, amelyet már többet rendezett a Csokonai-kör és a mely egy rendes felolvasó ülés keretéből kiemelkedik.

Az ünnepet a Debreczeni Dalegylet nyitotta meg, a tőle megszokott pontossággal adván elő a „Hej Rákóczi, Bercsényi” című kurucz dalt. Utána dr. Wolafka Nándor vál. püspök, prépost, plébános olvasott fel Rákócziról, a Rákóczi-fele szabadságharc keletkezését és Rákóczi jellemét vázolván. Jánosi Zoltán ev. ref. lelkész gyönyörű, hazafias tüzzel megirt alkalmi ódáját szavalta el és hogy mily hatással, azt a szünni nem akaró tapsvihar mutatta. Géresi Kálmán, a Csokonai kör elnöke „Debreczen a Rákóczy-szabadságharc elején” ezimen érdekes történeti értekezést olvasott fel, végül pedig a Debreczeni Dalegylet és Rác Károly zenekara a Rákóczi indulót adták elő.

Finn este.

Megkaptuk a Finn-este programját, melyet térszűke miatt csak holnap közölhetünk. Mint értesülünk, az előképben szereplő hölgyek közül Németh Ilona és Német Fanni urbölgyek neve kimaradt, tehát a programban közlöttékei 24 én lesznek az előkép szép tündérleánykái.

Urak figyelmébe!

A jobbizlésű közönségnek bő alkalma nyílik férfi ruha szükségletét válogatott finomságu, jóizléssel párosult kiállításban mérésékelt árban Fényes Mór férfi szabó üzletében megvételre épület megrendelhetni, mivel a tavaszi idényre a legfinomabb angol újdonságok már megérkeztek.

Mindenki tudja,

hogy a Mauthner-fele impregnált takarmány-répamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-fele magvak a legjobb, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Minden eltörött tárgyat

összeragasztani (kivétel nélkül) a legtartósabban csak a „Ruf”-fele felülmúlhatatlan „UNIVERSALKITT”-el lehet. Valódi csak ifj. Pájer Józsefnél kapható Debreczenben.

OOOO-OOO-OOOOO OOO

A LEGUJABB

≡ tavaszi ≡

kosztüm és ruhaszöveiteink

meglepő szép választékban

megérkeztek.

Mintagyűjteményünk

1. évi márczius 2-től kezdve

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

189—1903 v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. jbiróságnak Sp. I. 994/5—1902 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Balog Dávid részére Tatár Sándorné debreczeni lakostól 367 kor. 64 fl. tőke, ennek 1902 évi nov. 12-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 114 kor. 42 fill. perköltség erejéig 1902. évi dec. 10-én bíróság lefoglalt és 650 koronára becsült kuglizó szin és sertés deszkaszin, továbbá butorok és egyéb ingóságok **1903. évi márczius hó 20-án d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és a debreczeni epreskeri korcsmánál, utóbb Debreczenben Domb-u. 4 szám alatti és Szappanos-u. 2 sz. háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi febr. 22-én.
Bódogh Zs. birói kiküldött.

Kitűnő csiraképes

vetni való tengeri 1901-iki termésből 15 k. 20 f.-ért kapható amíg a készlet tart **Rosenfeld Salamonnal** Piacz u. 68 sz.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszertárban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Boros Testvérek nődivat áruházában

Divatos	Ruhakelmék, Selymek,	Divatos
Jó	Sefrek, Batisztok, Vász-	Jó
Olcsó	nak, Szőnyegek, Függe-	Olcsó
	nyök, Ágyterítő, Pipere-	
	czikkek.	

T. iparos urak figyelmébe! Kovács kőszentet, pozsonyi kőszentet. (Kox) és faszenet legjutányosabban hához szállit Neumann és Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Uj szenzációs kézimunka, csak most lett forgalomba hozva. Ne mulassa el senki megtekinteni Füstös Testvéreknel.

2166. sz. 1903.

Hirdetmény.

Az 1903. évi Márczius hó 13-án kelt 2166. számú rendelettel több törvényhatósági uton betoncső áterezek helyreállítását 3349 korona 62 fillér összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkák kivitelének biztosítása céljából az **1903 évi márczius 30-ik napjának 10 órájára** az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni öhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett kölcsön összeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz, vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. márcz. 13.

Rásó Gyula

kir. tan. alispán.

A
tisztelt gazdaközönségnek!

Ajánlunk: elsőrendű **arankamentes**, a magyar királyi állami vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárólt

lóhere és luczernamagot

eredeti **quedlinburgi** kitünő **csiraké-**
pességü répmagvakat, komócsin fűma-
got, csibehurt, lenmagot, kendermagot,
vetőmag bükkönyt, gyönyörű Hanna és
Chevaliér árpát, vetőmag zabot stb.

a legjutányosabb napi áracon

Holländer Adolf és Fia

Debreczen, Piacz-utca 28-ik szám

— Teiefen 255. —

Beocsini portland és román cement

legjutányosabb árban és friss minőségben
kapható zsák és waggon száma

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsey-utca 3.

Egeresi gipsz u. m. stukatur, szobrász
és alabastrom gipsz 60 klós zsákokban.

Trágya gipsz gazdáknak.

Kőbányai disztégla sárga és piros.

Fenti gyárak kizárólagos képviselője.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Debreczenben, a törvényszék árve-
részi termében **1903. márczius 19-én**
d. u. 3 órakor árverés alá kerül a
debreczeni 7213. sz. tjkvben 4424.
hrsza. alatt foglalt

szőlőskert
épülettel a Csigekertben.

Igen jutányos árban megvehető.

ÚJ ÜZLET! Legolcsóbb bevásárlási forrás. ÚJ ÜZLET!

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy **Debreczenben,**
Piacz-utca 14 sz. alatt, a Bika szállodával szemben eddigi üzlethelyisé-
günket tetemesen megnagyobbítva

Majtényi és Zengevald

törvényszékieleg bejegyzett cégünk alatt egy a mai kor minden kö-
vetelményeinek megfelelő

nőidivat vászon és rövidáru üzletet

nyitottunk, hol is állandóan nagy választékot tartunk:

Nőruha szövetek, jó mosó cretonok, delin batisztok, zephyrek, sza-
ténok, kész blousok, uri és női fehérneműek, vásznak, chiffonok, asztalne-
műek, függönyök, ágyterítők, pique és trico paplanok, valamint minden-
nemű női és férfi szabó kellékek, csipkék, csipke gallérok, szalagok
és diszekből. Még itt fel nem sorolt e szakmába vágó egyéb árukból is.

Szolid és olcsó árak mellett előzékeny kiszolgálást ígérve, a n. é.
közönségnek szives pártfogásáért esedezünk

teljes tisztelettel

Majtényi és Zengevald.

Chiné csikos zephyrek ruhára és blousra 18 krtól feljebb

Színhartó kartonok 17 krtól feljebb

Alles in echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
in Pregrada
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely **rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdal-**
mak enyhítésében utólrhetlen. A valódi Cent fiola-kenőcs alkalmazható: a
szoptatók melkemenyekedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak ese eiben,
továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt
lábak s csontvevadásoknál, vágás, szurás, lövés es ütés által előidézett sebeknél;
az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; min-
denféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; v gre pokolvar,
körömméreg, körömgüvülés, a lábnaK járás közben történt kisebelése, fagyás és
égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torok-
daganat, meggyült vér, fülzugas stb. ese eihen. 2 tégely csomagolással
postadíjjal együtt 3 ko . 50 fil. Temérdek elősmerő levél megtekinthető. Utánzatok
vételetől óva intek mindenkit és arra ügyelünk, hogy „Schutzengel Apotheke des
Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balsam és Contifiola kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt men-
tül régibb, annál jobb, nem árt a szárnak a fagy, sem meleg s ezáltal télen
nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárha-
tó az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni,
melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden
család készenlében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett tartalmatlan szerből
A hol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem oit ajánlatos egyenesen tőlem
hozatni. Czím: 3.

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Tavaszi ruhák
festését és
tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen
Széchényi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.